

OROŽJE IGRAČA

Otroci se po vsem svetu igrajo vojne in v igri počnejo razna grozodejstva. Res, da je to predvsem interes dečkov, vendar se takšne igre lotijo tudi nekatere deklice. Naj se še tako zavzimate za nenasilje, boste težko preprečili, da otrok ne bi palice uporabil za puško ali nedolžnega lovljenja slepih miši spremenil v tretjo svetovno vojno. Če dobro razmislite, je človeška zgodovina, vključno z našo kulturo z vsemi svojimi pripovedkami in ljudskimi junaki, polna bitk in krvi.

Ali so vojaške igre, igračke, video igrice in podobno škodljivi za otroke? Takšne in podobne razprave potekajo že dolgo časa, zato je bilo po svetu izvedenih več raziskav na to temo. Stvar nikakor ni preprosta, saj se v te razprave vpletajo še komercialni interesi proizvajalcev igrač, igric in nenazadnje tudi orožja. Poleg tega je tukaj še politika, pa različne religije, moralisti na eni in anarhisti na drugi strani, zato je iz množice interesov, ki želijo javno mnenje pritegniti na svojo stran, kar težko izbrskati tehtna razmišljanja, ki upoštevajo zgolj otroka in njegovo korist. Iz različnih izjav psihologov iz Amerike, Avstralije in Južne Afrike bi lahko potegnili nekaj dokaj enotnih zaključkov:

- Če otroku prepovemo vojaške igre in igrače, ne bomo »izbrisali« njegovega agresivnega vedenja. Če agresivnemu otroku prepovemo te igrače, se posveti drugačnim agresivnim igram ali pa si pripomočke poišče ali izdelava sam.
- Če otroku damo plastično pištolico, ga ne naredimo bolj nasilnega, kot je že sicer. V vsakem človeku je določena agresivnost, ki se lahko kaže različno. Ali bo ta človek telesno ali psihično nasilen do drugih ali pa bo svojo agresivnost

usmerjal na primer v doseganje čim višjega položaja v službi, je predvsem odvisno od tega, kako so ga starši usmerjali v otroštvu.

- Težave nastanejo, če se otrokova agresivnost pravilno ne usmerja in se sprevrže v uničevalnost. Ampak na to imajo veliko večji vpliv starši, njihov način razmišljanja in nazori, ki jih prenašajo na otroka, kot pa igračke ali igrice.
- Če se otrok igra s plastičnimi pištolami, to še ne pomeni, da bo zrasel v nasilnega človeka.
- Otroka pri določeni starosti začnejo zanimati tovrstne igrače predvsem zato, ker skuša razumeti, kako nekatere stvari delujejo, kako je mogoče, da se ljudje ranijo ali umrejo, in zakaj so starši tako vznemirjeni, če nameri prst v vrstnika in zavpije BUM.

Vendar pa orožje, ki je posnetek pravega, spodbuja otroke k mnogo bolj nasilni igri, kot če si bojne pripomočke priskrbijo sami, s pomočjo svoje domišljije, bodisi da si jih sestavijo iz kock ali v nasprotnika zgolj uperijo prst, kot bi bil pištola. Že zgolj zaradi dejstva, da ima otrok med svojimi igračkami orožje, se poveča tako količina kot silovitost nasilne igre. Najverjetnejša razlaga je, da medtem ko je puška le ena od mnogih stvari, ki jih je mogoče sestaviti iz kock, ima »prava« puška en sam namen, in brž ko jo otrok zagleda, ga že prime, da bi streljal.

Prav tako spodbujajo nasilje igrače v obliki raznih bojnikov iz risank. Otroci, ki lahko izbirajo med vrsto bojnih figur in vojščakov, se igrajo bolj napadalno kot njihovi vrstniki, ki imajo na voljo zlasti živalske figurice in avtomobilčke. Podobno na otroke učinkuje, če pogosto poslušajo zgodbe z nasilno tematiko (celo nekatere ljudske pripovedke, zgrajene na skrajno mačističnem ravnanju) še zlasti, če jih kdo spodbuja, naj jih podoživijo pri igri. To velja tudi za starejše otroke, navdušence nad računalniškimi igrkami, pri katerih dobi največ točk tisti igralec, ki čim bolj kruto pobije čim več ljudi.

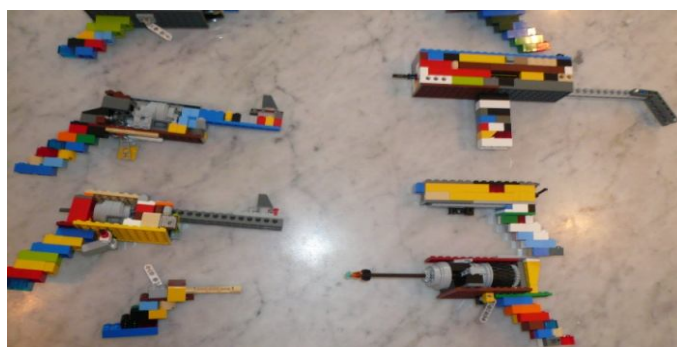

ALI PREPOVEDATI IGRO Z »OROŽJEM«?

Vsi dobro vemo, da so tiste stvari, ki so prepovedane ali nedosegljive, še posebno mamljive, pa čeprav jih v resnici ne potrebujemo. Ko otroku prepovemo vojaške igre, postanejo prepovedan sad in otrok si jih želi veliko bolj kot prej. Zato je verjetno slaba odločitev, če plastične pištolice, robote in podobno popolnoma prepovemo. Koliko in kako pa naj dovolimo igre, ki se nam zdijo nasilne, pa je stvar odločitve vsakega starša. Dokazano je namreč, da je **za otrokov odnos do orožja in nasilja veliko pomembnejši odnos, ki ga imajo do teh vprašanj starši in neposredna okolica**. Otroci namreč povzamejo vrednote in pravila okolja, v katerem živijo. Prilagajati ali spreminjati jih začnejo veliko kasneje v življenju. **Zato ni tako zelo pomembno, kaj otrok vidi na televiziji in kakšne igračke ima, če njegova starša s svojim vedenjem in življenjskim stilom kažeta, da sta proti nasilju**. V družinah, kjer starša povečujeta pomen orožja in glasno ali potihoma odobravata njegovo uporabo, pa bi bilo že precej nenavadno, če bi otroci sami od sebe oblikovali drugačen odnos.

Lahko pa postavite določena pravila igre, če se otrok želi igrati s pištolami, vam pa to ni všeč:

- Ne prepovedajte teh iger, ker bodo otroka še bolj mikale. Raje mu kupite majhno vodno pištolico, katere se bo verjetno kmalu naveličal.
- Otrok mora jasno vedeti, da ni sprejemljiva nobena igra, s katero se lahko kdo poškoduje ali prestraši. To pomeni, da otrok ne sme niti uperiti igrače v drugo osebo ali žival, še manj pa vanjo usmeriti curka ali streljati, pa čeprav so izstrelki le iz mehke gume ali pene.
- Otrok naj se igra z večnamenskimi igračkami – če hoče imeti puško, naj jo, na primer, izdelava iz lego kock, ki jih lahko že v nekaj potezah preoblikujemo v drug predmet, na primer v letalo ali kaj podobnega.

- Otroku pojasnite, zakaj se ne strinjate z orožjem in nasilnimi igrami. Prepoved brez pojasnila nikoli ni tako učinkovita kot tehtna razlaga.
- Poskrbite, da se bo tudi vaša okolica, sorodniki in prijatelji, držala istih pravil.

Če torej želite, da bi bila otrokova igra kar se da nenasilna, je verjetno najbolje, da mirno sprejmete tisto, ki se porodi iz njegove domišljije, zavedajoč se, da »bang bang, mrtev si« pri tej starosti ne pomeni nič več in nič manj kot »ti loviš«. Vendar ga k taki igri nikar ne spodbujajte in ne kupujte mu pripomočkov zanjo. **Velja pa poudariti, da nič od tega, kar počnete (ali ne počnete) okoli igrač in njegove igre, ne vpliva na otrokov odnos do nasilja tako močno kot vaše lastno ravnanje.** Vsako nasilje porodi novo nasilje, toda nasilje v družini, bodisi da je otrok žrtev ali mu je samo priča, porodi mnogo več kot samo nasilno igro.

Prijetno igro vam želim! ☺

Pripravila: svetovalna delavka Sergeja Hudolin, univ. dipl. psih.